

Pascal Gaigne, konposatzailea

«Oso interesgarria da isiltasuna: dena entzuten duzu, baita zure beldurrak ere»

Donostia, lurpeko lokal bat, argi izpi bat sartzen uzten duen leiho modukoa, pianoa, pantailatzarra, bozgorailuak, sarien apala, partiturak, liburuak, DVDak, kartel zahar batzuk, besaulki eroak...

Ongi etorri Pascal Gaigneren burbuilara.

Sustrai Colina

ARGAZKIAK: DANI BLANCO

Soinu banda orok lehen notak ditu abiapuntu. Bizitzak haurtzaroa eta gaztaroa.

Gure aita militarra zen, militar bitxia baina militarra. Martxa militarrekin esnatzen genituen igandeak, baina aldi berean, Brassens, Brel eta musika klasikoa entzuten ziren gurean. Aitaren ofizioaren erruz sarri mudatzen ginen hiriz. Izugarri gogorra egiten zitzaidan, ez lagunik ez koordenadarik, aldiro hutsetik hasi beharra. 10 urterekin, ordea, eskolako maisu batek musikarako dohaina antzeman zidan, 12rekin nire kabuz gitarra jotzen hasi nintzen. Nire gurasoentzat ezinezkoa zen bizitza musikari ematea, aisia baizik ezin zitekeen izan, libertimendu hutsa, baina unibertsitate-rako orduan ez nien aukerarik utzi: "Musika fakultatean eta kontserbatorioan sartzen uzten didazue ala etxetik noa!". Hiru urtez babestu ninduten, unibertsitateko lagunekin kontzertuak ematen hasi arte. Nire argazkia *Sud-Ouest* egunkarian ikusi zutenean lasaitu ziren. Beste garai batzuk ziren, musikatik bizirauteko askoz sasoi aproposagoak. Arlo guztietako kontzientzia politikoa garrantuagoa eta hedatuagoa zegoen, militantzia ekitaldi kulturaletarako amua zen. Urrezko aro bat ezagutu dugu Euskal Herrian, denboraren higatzearekin eta

moldea sistematizatzearekin gainbehera etorri den urrezko aro bat.

Nola eragin dio denboraren higatzeak musikarekiko zure harremanari?

Hastapenean gitarra-jotzaile izan nahi nuen, jendearekin elkartu, kontzertuak eman. Batere gustatzen ez zitzaidan jendartetik ihes egiteko nire burbuila zen musika. Ihesbide horri esker jasaten nuen gainontzekoa. Betitik baztertu dut enpresan, nagusiaren menpe, lan egitea. Ezinezkoa zitzaidan, pentsaezina. Garbi nuen musika zela independentziarako atea. Alabaina, ez nuen nire burua konposatzaile irudikatzen. Ez zitzaidan gogorik falta, baina aukeratu bakanen mundua iruditzen zitzaidan. Egun batez, alta, ezagun batek film baterako musika eskatu zidan, hura gustaturik beste baterako enkargua egin zidaten, antzerkirako eta orkestrentzako konposatzen hasi nintzen, eta gauzak zer diren, benetan gustatzen zitzaidana horixe zela ohartu nintzen. Orduan ikusi nuen jendaurreko jardunak ez ninduela erakartzen, kontzertuetan ez nintzela sekula erabat gustura sentitu, arraroa zitzaidala jendaurrean eseri eta jotzea. Geroztik, lan-erauntsiak eta lehortek pasa ditut, batzuetan ezetz esateko aukera-

rik ez ukaiteak nire independentziaren ideia berrikustera eraman nau, baina hala ere, akzionisten batzarren menpe dauden langile esklabizatuak edota langabeak baino libreagoa bizi naiz.

Oholtzan zein estudioan, beti itzalean, ia beti besteentzako.

Ikusgarritasunak ez nau erakartzen. Nahiago dut zuzendari eta muntatzaileekin eskuz esku lan egin, talde-lanean nire hondar aletxoak jarriz eragin. Horrek nire burua nire lanaren bidez promozionatzeko aukera ematen dit. Ez dut idazkaririk edo agenterik behar nire karrera kudeatu eta nire dohainak saltzeko. Norbaiti nire soinu banda bat gustatzen bazaio, hots egingo dit. Hori da nire neurria. Izan ere, kea saltzen ibili zaitezkeen arren, gurean ez dago formula ziurrik, inork ez daki zer izango den arrakastatsu. Gustuek eta intuizioak zeresan handia dute, zuzendariak proposatzen dizunaren eta zuzendariari proposatzen diozunaren arteko trukaketak hartzen duen bidea erabakigarria da, estilo bat definitu behar duzu, nortasun propioa izan. Horregatik diot soinu banda ona harritzen nauen musika dela, filmaren osotasunari burutik pasa ez zitzaidan funtzionatzeko modu bat emate-

Pascal Gaigne

1958, Caen (Frantzia)

Musikari eta konposatzaile polifazetikoak. Oholtzak utzi eta estudioan konposatzen dabil azken aldian. Nazioarteko orkestra, talde instrumental eta bakarlarietako kontzertuan interpretatzeko piezak, edo antzerkirako, arte erakusketetarako zein zinemarako soinu bandak konposatzen ditu. 80 film baino gehiagotan hartu du parte (*El Sol del Membrillo; Azul oscuro, casi negro; Lasa y Zabala; Loreak...*), zuzendari ospetsuekin lan eginez eta sari andana eskuratuz.

teko gai dena, horma gotor baten erdian leiho bat zabaltzen didana.

Hori da soinu bandaren egitekoa?

Niri gustatzen zaidan zinerako musikak pantailan ikusten ez denari buruzko pistak eman behar ditu, emozioak hauspotu, irudi bihurtu ezin diren gidoiaren xehetasunak helarazi. Bide paraleloa da, sentimenduetarako lasterbidea. Zinema europarrean filmeko pertsonaia da musika, sekuentziak eraldatzeko dago, istorioari bere kutsua emateko. Hollywoodeko film gehienetan, aldiz, komentaria hutsa da, irudiek erakusten dutena azpimarratu baizik ez du egiten. Hori ere egin dezaket, baina ez zait interesatzen. Izan ere, artisautza lana da gurea, zapatariarena bezalakoa. Aldiro zapata ezberdin bat egin nahi nuke, patroia pentsatzetik hasita azken orratz puntadaraino, baina zapata gorri industrialaren eske itsututa etortzen bazaizkit moldatzen naiz, badakit egiten. Gure lanean, ezinbestekoa baita ezer demonstratzen ez saiatzea. Musikak pelikulan funtzionatu behar du, eta musika dena delakoa izanda ere, filmak funtzionatzea da axola duena.

Zuk nola funtzionatzen duzu?

Sortzaile zein entzule gisan, dibertsioa eta sorpresak ditut gustuko. Beti gauza bera egiteak nekatzen nau. Nire burua rekin oso erraz aspertzen naiz. Patroiak agertzen zaizkidala, ezagutzen ditudan bideetan barna noala, jabetzen naizenero aldaketa eskatzen dit senak. Pieza interesgarrienak lur arrotzak deskubrituz sortu ditut. Zure burua etengabe berritzea da osasun mental eta artistikoaren giltza. Gurea ez da torlojuak egitea. Aniztasuna behar dut eta horregatik egiten dut lan zinerako, baleterako, antzerkirako, orkestrentzako, arte erakusketetarako... Betikoa ezberdin egiteko zidorrak atzeman ezean berehala itotzen naiz. Hala, deseraikiz eraikitzen saiatzen naiz, ez dadila ezer sobratu eta ez dadila ezer falta. Metodori dudak galdetzen didatenean munduko metodo guztiak eta aldi berean bakar bat ez daukadala erantzun ohi dut. Eseri eta lan egitea baita metodo fidagarriena. Metodo bakarra duenak, ordea, aldiro arau berberak aplikatzen dizkio bere buruari, eta konturatzera joausten da errepikapenaren inertzian. Etengabe joko-arauak aldatzea da gakoa, gaur hemendik ekitea, bihar beste hura

“Gure lanean, ezinbestekoa da ezer frogatzen ez saiatzea. Musikak pelikulan funtzionatu behar du, eta musika dena delakoa izanda ere, filmak funtzionatzea da axola duena”

GAUILUNAK

probatzea. Bizitza daramat musika sortzen, niretzat ez da lan soila, beharrezana ere bada.

Isiltasuna ere beharrezana da?

Frantzia sortua naiz, urte mordoxkaz bizi izan naiz han, eta Donostiara etortzean sor eta gor geratu nintzen zarata eta zalaparta etengabearekin. Ihesbidea eskatzen didan sufrimendu handia da niretzat. Zinemak eta telebistak etengabe darabilte musika jendea alerta mantentzeko, saltoki zein igogailuetan musika jartzen dute... ez dakit zarata erauntsi horrek ez ote digun garuna atrofiatzen. Oso interesgarria da isiltasuna: dena entzuten duzu, baita zure beldurrak ere. Jatetxe batean jendea zein baino zein ozenago ari denean altxa eta "ixo!" oihukatzeke zorian geratzen naiz, eta zinean ere, behar-beharrezkoa den musika soilik jartzea dut gustuko. Musikak ez badu garrantzirik, ez badu deusetarako balio, zertarako jarri? Isiltasunak ere badu bere funtzioa.

Zaratak ez ezik, sariak ere eragiten dute zalaparta.

Harreman gatazkatsua dut sariekin, arantzaz betea. Badute alde ederra, atsegina. Zure lanaren aitortza dira, txalo jotzen dizute, mundu guztiak zoriontzen zaitu... denoi gustatzen zaizkigun gauzak. Alabaina, badakit nola funtzionatzen duten, badakit haizea bezain aleatorioak direla, injustuak izan daitezkeela. Horregatik diot lana ukaitea dela garrantzitsuena, irabazitako sari guztiak aldatuko nituzkeela lanagatik. Lana baduzu aktibo zaude, zure musika aintzat hartzen den seinale da. Izan ere, sariak satisfakzio pertsonalez betetzen zaituzte, baina lanez? Ezagutzen ditut

oso sari arranditsuak irabazi dituzten konposatzaile eta aktoreak lanik gabe, basamortuaren zeharkaldian bizirauteko borrokan ari direnak. Saritutako filmarekin gehiegi identifikatzen zaituztelako, saritutako soinu bandaren estiloak etiketatzen zaituelako, jendeak ez dakizula besterik egiten sinetsi dezake. Opari pozoitsuak izan daitezke sariak. Ez dizute bizitza konpontzen eta izorratzen ahal dizute.

Asperdura

"Sortzaile zein entzule gisan, dibertsioa eta sorpresak ditut gustuko. Beti gauza bera egiteak nekutzen nau"

Gaur egun musikarik onena zinean egiten dela zioen Joserra Senperenak.

Denetik dago. Zorionez, konposatzaileen eskua geroz eta nabarmenagoa da, sortzaileen nortasunez zipriztindutako geroz eta pieza gehiago dago. Zine industrialera salto egiten badugu, ordea, nekezagoa da dena. Musika gustatzen zaion ala ez erabakitzeke hamabost pertsona daude bileretan eta zuk ez dakizu hamabost horietarik hamabi nortzuk diren, zer funtzio duten... Ez dakizu deus. Alta, denek dute iritzia emateko eskubidea, izugarritzko kontrol afana daukate eta erabateko arrakastaren formula baizik ez dute buruan. Gainera, telebistak tartean daudenez, euren pantailarako ekoizpenak nahi izaten dituzte, moldeak agertzen dira, eta asko kostatzen da soinu bandak egitea ez dela torlojuak ekoiztea ulertaraztea. Eskerrak orain,

teknologiaren garapenari esker, oso pieza interesgarriak egin daitezkeen medio gutxierekin. Horrek errotik aldatu du zinemaren panorama. Komertzialtasunak ikuspegia murrizten baitu, plano itxi, kalitatea leihatilan neurtarazi. Bankuarentzat oso irizpide interesgarria izango da, baina jendarteak ezin du pelikula baten maila bildu duen sosaren arabera soilik neurtu. Horrek best-sellerretara dedikatu eta poesia edo saiakera kondenatzea esan nahi du. Izan gaitzen zentzudunak, goazen best-sellerretan irabazia poesia eta saiakera filosofikoe-tan inbertitzera, film komertzialetako etekinak esperimertzioan baliatuzera. Hori egiten ez duguno, ideia anitz galitzen ari gara bidean.

Eta teknologiaren eta sormenaren bideak gurutzatzen direnean?

Gizakia gizaki denetik eragin du teknologiari sorkuntzan. Ez da azken 30 urteetako sorpresa. Asko ikertu dut musika elektronikoa, nire buruaren jabe izateari bezainbateko garrantzia ematen diot nire lan tresnaren jabe izateari. Teknologia onartzen eta kontrolatzen ez baduzu, hankapean hartzen zaitu. Hori hala, teknologiak gure lan-moldeak erraztu ditu, trukeak sinplifikatu, aurrekontu txikiko egitasmoek aukera eman, baina zoritxarrez, tekla zapaldu eta melodia osoak ateratzen direla uste du orain jendeak. Ahantzi dugu sortze prozesua ez dela hain muturrekoa, denboraren pausa ezinbestekoa dela. Askotan gertatu zait soinu banda bat bukatu eta "orain bazekiat zer egin nahi dudun, berriz hasi behar nike" pentsatzea. Baina ez, dena azkarragoa, berehalakoagoa, bihurtu du teknologiak, eta jakina, abiadurak inertziara darama. Izan ere, programa

EUSKAL OROIGARRIAK
Harizko brodatu pertsonalizatuetan adituak

Kale Nagusia, 16
San Jeronimo, 14
Portu, 14
20003 Donostia · Euskal Herria
© 650 210 339 / 618 094 279 - arkupe2@gmail.com

teknologikoek egin behar duzuna iradokitzen dizute, daukatena proposatzen dizute besterik existituko ez balitz bezala, eta ohartzera-ko, amua irentsi eta besterik ez dagoela sinesten duzu. Horregatik saiatzen naiz tresna kontrolatu eta ordenagailuak eskaintzen dizkidan aukera zein soinuak eraldatzen, niretik eta nire neurri-egindako soinu elektronikoak fabrikatzen eta estandarretik harago bizitza badagoela ez ahanzten.

“... Elkarbizitza jokoan eta zu beriz bertso ttikietan...”

Makinak nota guztiak afinatzen ditu eta ez da sekula nekatzen. Makinari kasu eginik esaldi musikal osoak konposatu ditzakezu arnasarik gabe. Ez dizu eragozpenik jartzten, zuk idatzi eta berak jo. Musika arte bizia da, ordea, ez nota zerren-

Azken hitza: Xarmak

“Musikaren lengoaia lausoa izateak egunero irekitzen dizkizu ate berriak. Bakoitzaren bizipenen arabera oihartzunak eragiten ditu musikak, hori da bere xarma. Hori eta siestatik pieza berria buruan esnatzea. Askotan erlaxatze hutsak garunean duzun nahaspila askatzen dizu, bestelako bizimodu bat ahalbidetu, jendartearen moldeetan ez sartzeko askatasun tanta bat oparituz”.

da, ez matematika. Giza-kiaren interpretazioaren esku dago, inperfekzioaren menpe. Ez daude esaldi musikal bat berdin joko duten bi artista. Bakoitzak dauka bere sonoritatea, bere musikalitatea, bere nortasuna. Hori aintzat ez hartzea musikariaren partez makina ikustea da. Makinak ongi daude, beharrezkoak dira, baina ezin dugu gizakiaren eskuaren premia kolokan jarri. Ezin gara jendarte hau dena ahanztera eramanez zurrunbiloan ito. Antipodetako baina garestixeagoa izan arren, auzoko herrian ekoizten diren zapatak erosteak merezi duela ulertarazi diguten begiekin erreparatu behar zaio musikari. Urtetan, kontsumitzea baizik ez dugu izan buruan. Kontsumitzen dugunaren gibelean zer dagoen aztertzeke garaia da. ■

KULTURAREKIN GOZATU
ABANTAILA GEHIAGOREKIN.
KAIXO KULTURA
ADIERAZGARRIA DUTEN
DENDAK, ANTZOKIAK... BILATU.

Lortu **10 €-ko** deskontua liburuetan, diskoetan, dvd-etan... edo **15 €-koa** ikuskizunetan.

Aukeran dituzu euskararako deskontu bat eta gaztelaniarako edo beste hizkuntzetarako beste deskontu bat eta **15 €** ikuskizunetarako, kontzertuetarako...

BONUA | 20€+10€
EUSKARAZ

BONUA | 20€+10€
MUNDUAK

BONUA | 25€+15€
ZUZENEAN

Kanpainara abxikitako establezimendu bakoitzak dagozkion bonuak eskuragarri ditu.

Kulturarekin gehiago gozatu nahi baduzu, ESKA ITZAZU.

Kultura handia, salneurri txikian

